

Pràctiques universitàries en centres educatius formadors

Juliol de 2019

**Generalitat
de Catalunya**

Índex

1.	Introducció.....	3
2.	Finalitat i objectius.....	5
3.	Característiques.....	6
3.1.	Mentoria de pràctiques del centre.....	6
3.2.	Tutoria de la universitat.....	8
3.3.	Coordinació del pràcticum de la universitat.....	9
3.4.	Coordinació de pràctiques del centre.....	10
3.5.	El centre de pràctiques.....	11
4.	Criteris d'implementació per al curs 2019-2020.....	12
5.	Centres formadors.....	13
5.1.	Requisits i compromisos dels centres participants.....	13
5.2.	Selecció.....	14
5.3.	Supervisió i avaluació.....	16
6.	Reconeixements.....	18
6.1.	Reconeixement de la tasca de mentoria de pràctiques del centre.....	18
6.2.	Reconeixement de la tasca de coordinació de pràctiques del centre.....	19
6.3.	Reconeixement de la funció del centre formador.....	19
7.	Comissions de seguiment.....	21
7.1.	Comissió Institucional.....	21
7.2.	Comissió Tècnica.....	21

1. Introducció

Les pràctiques dels graus d'Educació Infantil i Primària i de les diferents especialitats del màster universitari de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes (MUFPS), que imparteixen les universitats del Sistema Universitari de Catalunya de forma coordinada en el marc del Consell Interuniversitari de Catalunya, s'implementen i es desenvolupen en centres educatius públics i concertats. Per aquest motiu, el Departament d'Educació, el Departament d'Empresa i Coneixement i les universitats catalanes estan treballant conjuntament per assegurar que aquestes pràctiques es puguin desenvolupar de manera adient, tant per als professionals que hi treballen com per als futurs mestres i professors.

Les pràctiques educatives dels estudiants universitaris en centres formadors constitueixen una activitat de naturalesa formativa que té com a l'objectiu contribuir a la professionalització de la docència i permetre als estudiants universitaris aplicar i projectar els coneixements adquirits en la formació acadèmica.

És en aquest sentit que l'estudiant consolida la seva elecció formativa i desenvolupa les competències que la pràctica educativa demana posar en moviment. Alhora, com a valor afegit, el centre comparteix nous coneixements i noves formes de recerca, i té un contacte constant amb les universitats. Per la seva banda, la universitat esdevé receptora de coneixements i pràctiques properes a l'activitat professional que permeten enriquir la formació impartida a les aules.

Aconseguir aquest valor afegit en el centre educatiu implica un acord de claustre que permeti identificar els centres formadors amb caràcter propi i establir un protocol d'acollida i acompanyament al llarg de l'estada formativa de l'estudiant. Aquest acompanyament va més enllà de la voluntat individual de cada professor i és des dels equips del centre que es configura la planificació de l'acompanyament formatiu als estudiants universitaris en pràctiques.

La línia pedagògica d'aquest model atorga rellevància al centre formador, que l'identifica com a mirall per als futurs docents.

L'objectiu final no és altre que millorar les condicions de les pràctiques, de manera que contribueixin a augmentar la qualitat de la formació de la docència, en benefici, en definitiva, de la formació de la nostra societat, a tots els nivells educatius. Aquesta millora de les pràctiques, element fonamental per a la reforma de la formació inicial del professorat, fa necessari:

- 1.** Tenir en compte les característiques i condicions que han de reunir els centres formadors per garantir un aprenentatge significatiu al llarg del pràcticum.
- 2.** Que la figura del mentor o mentora, del tutor o tutora universitari i del coordinador o coordinadora del pràcticum respongui a un perfil determinat i exerceixi unes funcions també determinades, si volem garantir un acompanyament constructiu i significatiu de l'estudiant en el període de pràctiques.

3. Assegurar que l'estada de l'estudiant en pràctiques al centre sigui eficaç i eficient en termes d'aprenentatge, tant per a l'estudiant com per al centre i l'alumnat. Per això, és cabdal comprendre l'essència del que significa acompanyar un procés d'aquest tipus, la qual cosa fa necessària una formació específica adreçada a centres educatius, d'una banda, i, d'una altra, a mentors i altres acompanyants en el període de pràcticum (tutors universitaris, etc.).
4. En la mateixa línia del punt anterior, per optimitzar l'aprenentatge dels estudiants al llarg del pràcticum, cal unificar tant els criteris d'avaluació de les competències que s'han de desenvolupar al llarg del pràcticum, com l'ús formador de l'avaluació com a eina d'aprenentatge per als mateixos estudiants.
5. Vetllar per la confluència de la formació dels alumnes del màster en els dos contextos d'aprenentatge: el centre docent i la universitat.

El nou model de pràctiques educatives universitàries en centres formadors emergeix d'un concepte de centre formador com a espai d'aprenentatge, on els estudiants poden veure i practicar totes les dimensions de l'acció educativa (programacions didàctiques, avaluacions, disseny d'activitats competencials, gestió d'aula, treball cooperatiu, tutories grupals i individuals, treball amb l'entorn, reunions amb les famílies, etc.).

Es tracta d'un canvi de paradigma que dona rellevància tant a la identitat del centre formador com a la funció professionalitzadora de la tasca docent i mentora, en estreta col·laboració amb la institució universitària.

El model reconeix la funció de la tasca dels agents implicats en el centre formador (els mentors i els tutors), per millorar la qualitat de les pràctiques dels alumnes universitaris i atorgar un valor de pes a l'estada dels estudiants en el context educatiu.

Per fer-ho possible, el nou model implica una millora i avenç dels plans d'estudis de graus i màsters, per afavorir la qualitat de l'oferta i la planificació de les actuacions als centres formadors, intentant facilitar calendaris similars entre universitats i promocionant l'estada dels estudiants en pràctiques al llarg del curs.

Aquesta millora proporciona oportunitats de col·laboració entre els centres formadors i el món universitari, a través dels coordinadors i equips de mentors, d'acord amb les prioritats del projecte educatiu; alhora, facilita als alumnes universitaris espais de pràctiques per als processos d'observació, participació creativa, reflexió i pensament crític que afavoreixin el seu desenvolupament competencial.

Aquest nou model de pràctiques demana la implicació i corresponsabilitat de diferents agents, amb les funcions respectives, i és per aquesta raó que es presenta com un model de concentració que acull i acompanya al llarg del curs un nombre rellevant d'estudiants en pràctiques.

Aquesta nova perspectiva posa l'accent en l'opció que fa un centre formador de treball col·legiat i en equip, en el marc d'un projecte educatiu de centre (PEC) que incorpora com a valor educatiu la formació dels estudiants universitaris.

2. Finalitat i objectius

A partir de l'acord entre la Secretaria d'Universitats i Recerca i la Secretaria de Polítiques Educatives per promoure canvis en el model de centre formador, es busca millorar i avançar en el model de pràctiques dels estudiants universitaris en centres educatius, amb la implicació directa de la universitat i del centre formador, amb relació als aspectes qualitius que caracteritzen la formació inicial dels nous docents.

Els objectius del nou model de pràctiques universitàries en centres formadors són els següents:

- 1.** Assignar valor als centres formadors com a institucions clau en la formació inicial de la funció docent.
- 2.** Professionalitzar i reconèixer la tasca d'acompanyament dels mentors de centre i dels tutors de les universitats.
- 3.** Incorporar l'estudiant universitari al centre formador, com a agent actiu que col·labora en el desenvolupament del projecte educatiu de centre, alhora que millora el desenvolupament professional i personal.
- 4.** Promoure la col·laboració en projectes de recerca i de transformació educativa entre les universitats i els centres formadors.

3. Característiques

Les pràctiques en centres docents impliquen diverses institucions que tenen casuístiques diferents, mentalitats i història no sempre coincidents i papers diferenciats en la formació del professorat: el Departament d'Educació, que és titular dels centres educatius; la Secretaria d'Universitats i Recerca, responsable de l'organització del Sistema Universitari de Catalunya; i les universitats del Sistema, l'autonomia de les quals està legalment reconeguda.

En el procés de desenvolupament professional de futurs ensenyants, el pràcticum esdevé l'espai ideal i el període clau per desenvolupar les capacitats relacionades amb l'exercici de la professió. En aquest sentit, per als estudiants dels màsters de formació del professorat de secundària, les diferents fases de les pràctiques conformen el primer contacte real amb la professió. És el moment de reconèixer models d'actuació, contrastar les reflexions teòriques amb la pràctica real i plantejar-se interrogants sobre les idees i aptituds pròpies per exercir aquesta professió. Així, les accions que defineixen aquest temps de pràctiques són l'observació, l'acció, la participació activa en la vida del centre educatiu i la reflexió sobre la pràctica professional.

Durant aquest període, l'acompanyament dels estudiants per part dels mentors de centre i tutors d'universitat esdevé de gran rellevància. La seva funció és orientar i acompanyar aquests estudiants de forma personalitzada al llarg d'aquesta etapa de construcció professional, dotant-los de models i, sobretot, ajudant-los a analitzar i reflexionar conjuntament sobre les competències que s'exigeixen en la professió. Per això, tant els **mentors de centre** com els **tutors d'universitat** i els **coordinadors de pràcticum** han de respondre a un perfil i desenvolupar unes competències determinades. Entenem, doncs, que, si parlem en termes de professionalització, hem de parlar també de les competències dels professionals amb funcions relacionades amb la **mentoria** i l'**acompanyament**.

El grup de treball per a la millora del pràcticum ha preparat el perfil i la relació de funcions dels mentors i tutors com a acompanyants de processos de desenvolupament professional en l'etapa del pràcticum, així com estratègies útils per a dur a terme aquestes funcions. També fa referència als coordinadors de pràctiques, tant dels centres educatius com de la universitat.

3.1. Mentoria de pràctiques del centre

Amb relació a la figura del mentor o mentora, en molts països d'Europa les universitats preparen específicament els docents dels **centres de referència** perquè desenvolupin aquest rol de la manera més satisfactòria i professional possible. Per tant, s'han d'establir un espai i temps concrets per a la tasca de mentoria. El desenvolupament eficaç d'aquest rol ve determinat no només per un perfil i unes competències específiques —com les que es llisten a continuació—, sinó també pel reconeixement oficial que es preveu des de les administracions i per les condicions que ha de tenir el centre de referència on treballi.

Perfil

- Voluntat explícita d'assumir la tasca de mentoria.
- Experiència docent (actualment s'estableix un requisit mínim de tres anys).
- Compromís amb la tasca docent.
- Participació i/o impulsió de projectes, activitats o metodologies innovadores.
- Capacitat i empatia per orientar i tutoritzar els alumnes en pràctiques.
- Designació de l'equip directiu del centre.
- Validació o reconeixement de la universitat els alumnes de la qual ha de tutoritzar.
- Compromís d'assistir a les activitats de formació de mentors que organitzi la universitat i a les reunions de coordinació que es facin al llarg del curs.

Funcions

- a) Acompanyar el procés formatiu dels alumnes mentre siguin al centre i coordinar les accions de formació.
- b) Consensuar amb els alumnes els continguts curriculars per desenvolupar durant les sessions de classe que fan en la fase d'intervenció autònoma. Aquesta concreció s'ha de completar, com a molt tard, abans del final de la primera fase del pràcticum.
- c) Concretar, conjuntament amb el coordinador o coordinadora de pràctiques del centre, el coordinador o coordinadora de la universitat i l'alumne o alumna, el calendari i contingut de les reunions de treball, mitjançant el pla de treball de l'estudiant de pràctiques. Es demana que, almenys, hi hagi una reunió setmanal del mentor o mentora amb l'estudiant de pràctiques.
- d) Facilitar i promoure la participació dels alumnes en les activitats de l'aula, en les pràctiques, reunions de curs o de nivell, òrgans de coordinació, equips docents, comissions de treball del centre i altres activitats rellevants per als membres d'un claustre d'un centre educatiu.
- e) Validar les programacions d'aula de les unitats didàctiques o unitats formatives que ha d'impartir l'estudiant, després del disseny tutoritzat que s'ha dut a terme des de la universitat.
- f) Permetre als alumnes introduir totes aquelles innovacions didàctiques que siguin factibles en el context concret de cada centre.
- g) Aportar periòdicament suggeriments de millora després de l'observació de les intervencions dels alumnes amb els seus grups d'alumnes.
- h) Avaluar les competències docents que els estudiants han desenvolupat en acabar la primera fase del pràcticum, amb finalitats reguladores, i fer una avaluació sumativa al final dels dos períodes de pràctiques.
- i) Assessorar els estudiants amb relació a les intervencions a l'aula o al centre educatiu vinculades al seu treball final.
- j) Si es dona el cas, formar part del tribunal de fi de màster dels estudiants que ha tutoritzat.

Estratègies per motivar i orientar els estudiants en pràctiques

- Mantenir una relació propera amb l'alumne de pràctiques, però alhora suficientment distant per avaluar-lo objectivament sense implicar-s'hi emocionalment.
- Fer conscient l'estudiant dels aspectes que posa en pràctica correctament i d'aquells que ha de millorar. Fomentar la pràctica reflexiva dels alumnes.
- Donar pautes d'intervenció als alumnes, però deixar que tinguin prou iniciativa per proposar ells mateixos activitats i desenvolupar-les. Hi ha d'haver un enriquiment mutu entre mentors i alumnes.
- Facilitar l'observació de diferents models docents, tot i que no siguin de l'especialitat de l'estudiant.

Per dur a terme aquestes tasques, cal posar a disposició dels estudiants i dels mentors un pla de treball detallat per a cadascuna de les tres fases del pràcticum, en el qual es detallin els aspectes que els estudiants han de tenir en compte i treballar, així com la justificació didàctica. Aquest document pot servir d'orientació per a la descripció detallada de les tasques que han de desenvolupar els mentors.

El nombre d'estudiants a càrrec d'un mentor o mentora ha de ser entre tres i quatre.

El nombre de mentors per centre ha de ser igual o superior al 20% del claustre de professors.

Aquestes ràtios tenen caràcter experimental i s'han d'aplicar amb flexibilitat durant el curs 2019-2020.

3.2. Tutoria de la universitat

Perfil

- Docent d'alguna de les matèries del màster o bé mentor o mentora de centre amb una àmplia experiència i coneixement del màster.
- Professor o professora de secundària o bon coneixedor de la docència i dels contextos educatius d'aquesta etapa.
- Capacitat i empatia per orientar i tutoritzar els alumnes, i per coordinar, supervisar i ajudar els mentors dels centres de pràctiques.
- Designació de la coordinació del màster.

Funcions

- a) Fer el seguiment de les pràctiques de l'estudiant.
- b) Fer el seguiment de l'assistència, participació i rendiment acadèmic dels tutorands a les diferents matèries que conformen el màster.
- c) Convocar i establir reunions periòdiques amb els estudiants per analitzar-ne l'evolució i facilitar-ne l'autoavaluació.
- d) Promoure la competència reflexiva dels estudiants per facilitar-ne la millora i una visió autocrítica constructiva.

- e) Establir amb l'estudiant, i en coordinació amb el mentor o mentora del centre, tot el pla de pràctiques que ha de portar a terme.
- f) Fer un seguiment de la concreció dels continguts curriculars que l'alumne ha d'impartir durant la segona fase del pràcticum.
- g) Resoldre, conjuntament amb el coordinador o coordinadora de les pràctiques i el mentor o mentora de centre, els problemes o incidències que sorgeixin durant el pràcticum.
- h) Visitar el centre de pràctiques per observar les classes del seu tutorand i per mantenir reunions amb el mentor o mentora i el coordinador o coordinadora de pràctiques del centre.
- i) Fer una valoració de les sessions de classe observades dels alumnes tutoritzats, analitzar-ne els punts forts i febles i fer-los retroacció, juntament amb propostes de millora.
- j) Assistir i participar als seminaris del pràcticum que es facin.
- k) Fer el seguiment del portafolis de l'estudiant i donar-li la retroacció necessària per millorar-lo al llarg de tot el curs, i avaluar-lo al final del màster.

3.3. Coordinació del pràcticum de la universitat

Perfil

- Docent d'alguna de les matèries del màster.
- Professor o professora de secundària o bon coneixedor de la docència i els contextos educatius d'aquest nivell.
- Coneixedor d'una bona representació dels centres reconeguts pel Departament en els quals es desenvolupin bones pràctiques i en què hi hagi mentors que s'ajustin al perfil indicat anteriorment.
- Capacitat i empatia per coordinar, supervisar i ajudar els mentors dels centres de pràctiques.
- Designació de la coordinació del màster.

Funcions

- a) Contactar amb els centres de pràctiques necessaris per poder atendre l'alumnat de cada promoció.
- b) Portar un registre dels coordinadors i mentors de pràctiques dels centres on s'enviaran estudiants.
- c) Enviar la informació d'inici de curs als centres educatius que acullin estudiants de pràctiques.
- d) Concretar amb la coordinació de les pràctiques de cada centre quins docents han de fer de mentors dels alumnes.
- e) Convocar i conduir una reunió informativa amb els mentors a principi de curs.
- f) Gestionar la distribució dels alumnes entre els diferents centres de pràctiques que s'ofereixin.
- g) Comunicar als alumnes i als mentors la informació sobre l'adjudicació de places de pràctiques per facilitar el primer contacte.
- h) Estar en contacte amb la secretaria del màster per conèixer l'oferta de places que consta a l'aplicació informàtica, informar de les adjudicacions de places i fer un seguiment de les incidències que es puguin produir.

- i)** Supervisar el bon funcionament de les dues fases de pràctiques i resoldre aquells problemes o incidències que hi sorgeixin.
- j)** Supervisar la concreció dels continguts curriculars que han d'impartir els alumnes durant la segona fase del pràcticum.
- k)** Mantenir el contacte amb els centres educatius, els coordinadors de pràctiques i els mentors per facilitar-los totes les informacions necessàries durant les dues fases del pràcticum.
- l)** Convocar i conduir una reunió d'avaluació del pràcticum amb els mentors a final de curs.
- m)** Centralitzar els documents d'avaluació reguladora dels estudiants elaborats pels mentors després del primer període de pràctiques i distribuir-los entre els tutors de la universitat.
- n)** Centralitzar els documents d'avaluació final dels estudiants elaborats pels mentors i distribuir-los entre els tutors de la universitat perquè calculin la nota final.
- o)** Recopilar els resultats de l'avaluació sumativa dels estudiants i enviar-la a secretaria.

Per gestionar aquestes tasques, els coordinadors del pràcticum es posaran en contacte amb els mentors per:

- Consultar-los la disponibilitat per fer la mentoria.
- Enviar-los la guia del mentors.
- Concretar les dades sobre dels alumnes als quals han de fer la mentoria.
- Informar i aclarir dubtes sobre la primera fase de pràctiques.
- Intercanviar impressions (avaluació reguladora) sobre el desenvolupament de la primera fase de pràctiques de cada alumne.
- Informar i aclarir dubtes sobre la segona fase de pràctiques i l'avaluació global.
- Intercanviar impressions sobre el desenvolupament de la segona fase de pràctiques de cada alumne (presencialment, durant la visita al centre de pràctiques).
- Intercanviar impressions sobre l'avaluació global de les pràctiques de cadascun dels alumnes i recopilar les rúbriques amb les qualificacions.

3.4. Coordinació de pràctiques del centre

Perfil

- Voluntat explícita d'assumir la tasca de coordinació.
- Experiència docent i antiguitat en el centre (com a mínim, de tres anys).
- Coordinació o gestió del centre educatiu o bé tenir-ne experiència recent.
- Bona gestió en les tasques de coordinació desenvolupades anteriorment.
- Capacitat i empatia per coordinar els mentors del centre i per acollir i informar els alumnes en pràctiques.
- Compromís de mantenir el contacte amb la universitat, informar del desenvolupament de les pràctiques en el centre en termes generals i de transferir als mentors les informacions que rebí des de la universitat.

- Compromís d'assistir a les reunions de coordinació amb la universitat que es facin al llarg del curs, en cas que els mentors del centre no hi puguin acudir.
- Membre de l'equip directiu del centre.

Funcions

- a)** Acollir els alumnes en pràctiques, presentar-los el projecte educatiu, les formes de gestió i organització del centre i facilitar-los els documents necessaris.
- b)** Presentar les relacions amb l'entorn (pla d'entorn, Administració local i comarcal, si s'escau, serveis educatius de la zona i serveis educatius específics, associacions, serveis externs, etc.).
- c)** Establir i coordinar el procés de pràctiques amb la universitat.
- d)** Organitzar el calendari, els espais i els horaris d'intervenció dels alumnes en pràctiques.
- e)** Facilitar als alumnes la mobilitat dins del centre i l'assistència a les diverses reunions (claustratge, equips docents, departaments, tutories, reunions, entrevistes amb les famílies, etc.).
- f)** Decidir la relació de matèries, cursos i nivells implicats en el pràcticum.
- g)** Definir i consensuar el paper dels equips docents en el procés de formació dels alumnes en pràctiques.
- h)** Avaluar, conjuntament amb els mentors, les competències docents que els estudiants han desenvolupat durant el període del pràcticum.

3.5. El centre de pràctiques

El nou model de pràctiques universitàries es fonamenta en el centre formador, un entorn d'aprenentatge on la reflexió pedagògica compartida, el treball en equip, l'aprenentatge competencial centrat en l'estudiant, l'acció tutorial i orientadora i la implicació amb l'entorn són elements clau per formar un professorat competent i compromès amb l'èxit educatiu de tot l'alumnat.

En aquest nou model, els centres incorporen un nombre significatiu d'estudiants en pràctiques durant el curs que són tutoritzats per un equip de mentors. Pel seu caràcter innovador i de millora, aquests centres educatius han d'estar orientats a la formació dels docents per al canvi i la transformació educativa. A més, han d'incorporar al projecte educatiu del centre la condició de centre formador.

El nou model també aposta per la professionalització de la tasca docent i mentora, en estreta col·laboració amb la universitat, posa èmfasi en el rol formador de tot l'equip docent, i la formació i la implicació de l'estudiant en pràctiques en el context de treball col·laboratiu del centre i amb l'entorn.

4. Criteris d'implementació per al curs 2019-2020

El nou model inicia la implementació a secundària al llarg del curs 2019-2020, per a aquells estudiants que han de portar a terme les pràctiques en el marc del màster de secundària.

De forma esglaonada, i per tal d'ajustar la planificació dels estudis universitaris a la planificació del centre, el nou model s'implementarà més endavant a l'educació infantil i primària.

Per posar-lo en marxa, el Departament d'Educació ha de publicar una resolució de creació del **Programa d'innovació pedagògica de pràctiques educatives universitàries en centres formadors**. S'ha d'obrir una convocatòria pública per a la selecció de centres educatius que imparteixen ensenyaments secundaris que estiguin interessats a formar-ne part a partir del curs 2019-2020. Aquesta resolució tindrà vigència juntament amb l'Ordre ENS/237/2017 de centres formadors. Per tant, durant el proper curs, que considerem de transició cap al nou model de pràctiques a secundària, es mantindran de forma simultània els dos models de pràcticum.

La Secretaria de Polítiques Educatives del Departament d'Educació i la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement, d'acord amb els seus àmbits competencials respectius, són l'òrgan impulsor del Programa.

Els criteris d'implementació són:

- **Concentració.** El centre formador ha d'acollir i atendre un nombre significatiu d'estudiants universitaris en pràctiques
- **Qualitat.** El centre formador és un centre de referència en diferents aspectes de l'acció educativa: organització, metodologies, innovació, tutoria i orientació, relació amb les famílies i l'entorn, etc.
- **Professionalització.** Els perfils i funcions dels agents estan definits d'acord amb els objectius del model.
- **Flexibilització.** El model ha de donar resposta adequada a diferents realitats dels centres i de les universitats.
- **Adaptabilitat.** El model s'ha d'ajustar a les singularitats del territori i altres variables que determinen l'organització i el desenvolupament de les pràctiques.
- **Autonomia.** El centre formador i la universitat ha d'acordar, d'acord amb les seves necessitats, els aspectes que han de garantir el correcte desenvolupament i avaluació de les pràctiques.
- **Corresponsabilitat** entre les administracions i els agents implicats.
- **Sostenibilitat.** El model ha de permetre la permanència en el temps i al llarg del territori pel que fa a l'organització, gestió i finançament.
- **Avaluació i millora contínua.** El model preveu una comissió de seguiment que n'ha de dur a terme l'avaluació per formular propostes de millora que han de ser incorporades oportunament.

5. Centres formadors

5.1. Requisits i compromisos dels centres participants

Poden participar en el nou model els centres educatius que compleixin els requisits següents:

- a)** Presentar un avantprojecte de pràcticum de centre. L'avantprojecte s'ha de desenvolupar segons el model disponible al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats.
- b)** Tenir el compromís del centre, amb l'aprovació del claustre i del consell escolar. Cal entregar el compromís de centre seguint el model de certificat disponible al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats.
- c)** Presentar una carta de motivació.

La participació del centre en el Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors suposa l'acceptació dels compromisos següents:

- a)** Portar a terme un projecte de pràctiques en el centre durant tres anys.
- b)** Designar un membre de l'equip directiu com a coordinador o coordinadora de pràctiques.
- c)** Seleccionar un nombre de mentors dels estudiants en pràctiques d'acord amb l'apartat 3.1. d'aquest document.
- d)** Acollir entre vint i trenta estudiants en pràctiques al llarg del curs.
- e)** Possibilitar que cada mentor o mentora pugui acollir entre un i tres estudiants l'any.
- f)** Disposar d'espais funcionals suficients per fer la tasca d'acompanyament dels alumnes.
- g)** Tenir incorporada una cultura de centre que fomenti el treball en equip i la reflexió pedagògica.
- h)** Treballar d'una manera competencial i globalitzada, tenint en compte la personalització dels aprenentatges.
- i)** Planificar el període de pràctiques juntament amb les universitats.
- j)** Recollir el projecte, les actuacions desenvolupades i els resultats de l'avaluació i compartir-los amb la xarxa de centres formadors participants en el Programa.
- k)** Reflectir en la memòria anual de centre el seguiment del projecte.
- l)** Retre comptes del projecte al claustre i al consell escolar al final de cada curs escolar.
- m)** Presentar una memòria d'avaluació en finalitzar el projecte, seguint les orientacions disponibles al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats.
- n)** Incorporar en el projecte educatiu de centre les innovacions generades en el marc de les col·laboracions de les universitats amb el centre formador.

- o) Fer difusió del projecte i col·laborar en la transferència de la innovació a altres centres i contextos o al conjunt del sistema, si escau.
- p) L'incompliment dels compromisos pot donar lloc a la baixa del centre en el Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors.

5.2. Selecció

La selecció de centres per formar part del Programa de pràctiques universitàries en centres educatius formadors s'ha de regir pel procediment que estableixi el Departament d'Educació en la convocatòria corresponent.

Sol·licituds d'inscripció al Programa i terminis

El director o directora del centre educatiu públic o el titular del centre privat sostingut amb fons públics pot sol·licitar la inclusió del centre al Programa, mitjançant la presentació del formulari de sol·licitud degudament emplenat i signat i adjuntant-hi la documentació acreditativa del compliment dels requisits que estableixi la convocatòria corresponent.

El formulari de sol·licitud i el procediment per completar-la es troben al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats, segons correspongui.

El termini de presentació de la sol·licitud, de l'avantprojecte i del compromís de claustre i del consell escolar el determina el Departament d'Educació a la convocatòria.

Comissió Territorial del Programa

Les sol·licituds són valorades per una comissió de selecció del servei territorial corresponent, o del Consorci d'Educació de Barcelona, i les universitats vinculades, amb la composició següent:

- El director o directora del servei territorial o gerent del Consorci d'Educació de Barcelona;
- L'inspector o inspectora en cap del servei territorial o del Consorci d'Educació de Barcelona, o persona en qui delegui.
- El coordinador o coordinadora de Serveis Educatius del servei territorial o del Consorci d'Educació de Barcelona.
- Un referent territorial de les pràctiques d'estudiants universitaris en centres educatius.
- Representants de l'àmbit universitari amb incidència en el territori, seleccionats en funció de criteris territorials i acadèmics.
- Un tècnic o tècnica, que actua com a secretari o secretària de la Comissió.

Procediment de selecció

Finalitzat el termini de presentació de la documentació, la comissió de selecció ha de comprovar que cada centre educatiu aspirant compleix els requisits de participació que determina la convocatòria. En el termini establert, s'ha de publicar la llista provisional d'admesos i exclosos.

La relació dels centres seleccionats s'ha de publicar al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats.

Els centres aspirants que figurin com a exclosos en aquesta llista provisional poden formular davant la direcció del servei territorial corresponent, o la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, les reclamacions que creguin oportunes per esmenar el defecte que n'hagi motivat l'exclusió.

Transcorregut el termini fixat, cal publicar la llista definitiva de centres educatius admesos i exclosos.

La comissió de selecció ha de valorar la documentació que s'ha presentat amb les sol·licituds admeses, per determinar quins són els centres seleccionats, seguint els criteris següents:

- a)** Compliment dels requisits del nou model.
- b)** Caràcter innovador del centre, nivell de treball en equip, desenvolupament de metodologies centrades en l'alumne, treball competencial i acompanyament efectiu en l'acció tutorial i l'orientació educativa, i implicació amb l'entorn.
- c)** Alineament dels objectius específics de l'avantprojecte de centre amb les finalitats i els objectius indicats del Programa.
- d)** Viabilitat de les actuacions planificades a l'avantprojecte.
- e)** Col·laboració amb altres centres, entitats, empreses o institucions.
- f)** Implicació del professorat en el projecte del pràcticum.
- g)** Equilibri territorial i diversitat de tipologies de centres.

Comissió Central del Programa

La Comissió Central valora les propostes de les diferents comissions territorials i fa una proposta de resolució a l'òrgan impulsor.

Està constituïda per:

- El sub-director o sub-directora general d'Innovació i Formació, o la persona en qui delegui, que actua com a president o presidenta de la Comissió.
- El subdirector o sub-directora de la Inspecció d'Educació, o la persona en qui delegui.
- El subdirector o sub-directora de la Funció Directiva i Lideratge Pedagògic.
- El o la cap del Servei d'Innovació, Xarxes i Serveis Educatius, o la persona en qui delegui.
- El o la cap del Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat, o la persona en qui delegui.
- El sub-director o sub-directora general d'Universitats del Departament d'Empresa i Coneixement, o la persona en qui delegui.
- Els coordinadors del Màster Universitari de Formació del Professorat d'Educació Secundària Obligatoria i Batxillerat, Formació Professional i Ensenyament d'Idiomes de les universitats catalanes.
- Un tècnic o tècnica del Servei de Formació i Desenvolupament Professional del Professorat, que actua com a secretari o secretària de la Comissió.

Publicació i notificació

L'òrgan impulsor del Programa resol la convocatòria. La relació de centres seleccionats s'ha de publicar al portal de centres del Departament d'Educació i al portal de centres d'altres titularitats.

5.3. Supervisió i avaluació

Supervisió

Correspon a la Inspecció d'Educació i als coordinadors del màster de les universitats supervisar les accions dels centres que participen en el Programa, especialment en relació amb el desenvolupament dels projectes, l'aplicació en el context i la contribució a la millora de la qualitat educativa del centre formador.

Correspon a l'òrgan impulsor del Programa, integrat per representants del Departament d'Educació, de la Secretaria d'Universitats i Recerca i de les universitats, d'acord amb el seu àmbit competencial, fer el seguiment general de les accions vinculades al seu desplegament, amb l'objectiu de prendre les decisions de millora que correspongui i de traslladar la informació estadística que en derivi.

Correspon als serveis territorials, a la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona i a les universitats vinculades, en el marc de les seves competències i comptant amb la intervenció dels serveis educatius, fer el seguiment qualitatiu del Programa en els centres, amb l'objectiu de detectar necessitats relacionades amb la formació i l'assessorament docent.

Avaluació del Programa

L'òrgan impulsor del Programa ha d'avaluar periòdicament el grau d'assoliment dels objectius inicials i de les millores generades, els resultats i l'impacte del Programa; també ha de fer propostes de consolidació, continuïtat o transferència de la innovació a altres centres i contextos. L'avaluació es fa a partir dels indicadors del Programa i de les valoracions i dels resultats recollits a les memòries dels projectes de centre.

Els aspectes que s'avaluen del Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors són els següents:

1. Protocol d'acollida, acompanyament i comunicació amb els estudiants.
2. Participació dels estudiants als equips pedagògics i a les activitats d'aula.
3. Interacció entre els tutors de la universitat, els mentors i els estudiants al llarg del procés.
4. Intercanvi pedagògic entre el centre, l'estudiant i la universitat.
5. Propostes educatives de millora contínua i de transformació educativa.
6. Desenvolupament de les funcions dels mentors.
7. Desenvolupament de les funcions dels coordinadors de centre.

Les dades s'han de desagregar per gènere i per context social.

Avaluació del projecte del centre

a) Seguiment anual

La direcció del centre ha de retre comptes al claustre i al consell escolar al final de cada curs sobre el desenvolupament del projecte, prenent com a referència els aspectes d'avaluació del Programa. Aquesta informació forma part de la memòria anual de centre que s'envia a la direcció dels serveis territorials o a la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, i se'n lliura una còpia a la Inspecció d'Educació.

La Comissió Territorial i la Comissió Central del Programa, a la vista de la memòria presentada per la direcció del centre i, si escau, d'un informe elaborat per l'inspector o inspectora, valoren anualment, de forma motivada, la continuïtat del centre en el Programa i comuniquen la valoració a l'òrgan impulsor, indicant si és positiva o negativa.

En cas que la valoració sigui negativa, la Comissió Central del Programa, un cop escoltada la direcció del centre, ha de prendre les mesures que consideri més adients i comunicar-ho a l'òrgan impulsor, que ha de decidir sobre la continuïtat o no del centre en el Programa.

b) Memòria d'avaluació de final de projecte

En finalitzar el tercer any del projecte, el centre ha de presentar una memòria d'avaluació final a l'òrgan impulsor del Programa, seguint les orientacions disponibles al portal de centres del Departament i al portal de centres d'altres titularitats.

La direcció dels serveis territorials, o la gerència del Consorci d'Educació de Barcelona, avalua el contingut de la memòria i comunica el resultat a l'òrgan impulsor del Programa.

La direcció del centre ha de fer constar a la memòria d'avaluació la relació de professors mentors, coordinadors i altre professorat implicats en el Programa. En el cas d'avaluació positiva, s'ha de comunicar a l'òrgan impulsor perquè reconegui els mèrits del personal relacionat, de manera que quedi acreditada la seva feina i es tingui en compte en l'avaluació de l'exercici professional.

6. Reconeixements

El Departament d'Educació, la Secretaria d'Universitats i Recerca i les universitats ofereixen el suport necessari a tots els centres participants per al desenvolupament correcte de les pràctiques dels estudiants universitaris del MUFPS. A més, s'ha acordat un sistema de reconeixement, vinculat a l'avaluació, per a la funció del centre formador, els mentors i els coordinadors.

6.1. Reconeixement de la tasca de mentoria de pràctiques del centre

- a)** Certificació com a mentor o mentora de pràctiques d'estudiants universitaris. Els professors que actuïn com a mentors en el Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors obtindran el certificat corresponent, reconegut pel Departament d'Educació. Aquest certificat té efectes en els concursos de mèrits del Departament d'Educació.
- b)** Certificació de la formació. Els professors que participin en la formació del Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors obtindran el certificat corresponent, reconegut pel Departament d'Educació.
- c)** Certificació com a formador o formadora. Els professors del centre implicat en la formació dels alumnes en pràctiques obtindran el certificat corresponent, reconegut pel Departament d'Educació.
- d)** Certificació com a col·laborador o col·laboradora de la universitat. Els professors que actuïn com a col·laboradors en el Programa de pràctiques educatives universitàries en centres formadors obtindran el certificat corresponent, expedit per la universitat.
- e)** Priorització dels mentors a l'hora de participar en iniciatives i col·laboracions del Departament amb diverses entitats i institucions.
- f)** Orientacions perquè el centre afavoreixi un temps setmanal de seguiment amb els estudiants en pràctiques, la universitat o altres mentors.
- g)** Possibilitat de col·laborar amb la universitat a través de projectes de recerca, innovació educativa conjunta i publicacions científiques conjuntes, amb i des del centre, a través d'acords de responsabilitat amb la universitat amb què col·labora el centre.
- h)** Possibilitat de presentar-se a la convocatòria de projectes de recerca i d'innovació educativa ARMIF per als professors dels centres formadors que col·laborin amb professors universitaris.
- i)** Possibilitat de presentar-se a la convocatòria Interlingua per als professors dels centres formadors que col·laborin amb professors universitaris. Convocatòria d'ajuts a les universitats per a accions de foment i ús de les llengües.
- j)** Possibilitat de participar en una oferta formativa d'acompanyament i mentoria per al mentor o mentora, conjuntament amb el tutor o tutora de pràctiques de la universitat.

6.2. Reconeixement de la tasca de coordinació de pràctiques del centre

- a) Certificació com a coordinador o coordinadora de pràctiques d'estudiants universitaris. Els professors que actuïn com a coordinadors en el Programa de pràctiques educatives en centres formadors obtindran el certificat corresponent, reconegut pel Departament d'Educació. Aquest certificat té efectes en els concursos de mèrits del Departament d'Educació.
- b) Priorització dels coordinadors a l'hora de participar en iniciatives i col·laboracions del Departament amb diverses entitats i institucions.
- c) Possibilitat de col·laborar amb la universitat a través de projectes de recerca, d'innovació educativa conjunta i publicacions científiques conjuntes, amb i des del centre, a través d'acords de corresponsabilitat amb la universitat amb què col·labora el centre.
- d) Orientacions perquè el centre afavoreixi un temps setmanal de seguiment amb els estudiants en pràctiques, universitats o altres coordinadors.

6.3. Reconeixement de la funció del centre formador

- a) Orientació, assessorament i suport per al desenvolupament dels objectius i de les accions del Programa.
- b) Formació del coordinador o coordinadora, dels mentors i dels equips docents del centre.
- c) Suport documental per a la gestió del Programa.
- d) Suport a la difusió de les experiències innovadores i de referència avaluades i consolidades, a través de jornades, fires i publicacions.
- e) Aliances amb agents externs potenciadors dels projectes dels centres.
- f) Participació del centre en projectes de recerca i de transformació educativa conjunts amb les universitats vinculades.
- g) Creació i dinamització de xarxes de centres formadors.
- h) Signatura d'un acord de corresponsabilitat entre el centre i el Departament d'Educació, si escau.
- i) Priorització dels centres formadors i del professorat implicat en altres iniciatives del Departament.
- j) Certificació de la innovació.

La participació en el Programa té el reconeixement d'innovació pedagògica, un cop avaluada la memòria de forma positiva per part de l'òrgan impulsor.

La innovació del professorat se certifica quan hagi participat directament en el desenvolupament del projecte en el centre i la formació durant tres cursos.

Als efectes que la direcció general responsable n'emeti el certificat corresponent, el director o directora del centre educatiu ha de comunicar el nom, cognoms i NIF del professorat amb dret a certificació, especificant els cursos en què cada docent ha participat en el Programa.

Els certificats atorgats als participants en el Programa de pràctiques educatives en centres formadors es registren a l'aplicació de gestió d'activitats d'innovació (AGAI), d'acord amb l'article 6 de l'Ordre ENS/303/2015, de 21 de setembre, sobre el reconeixement de la innovació pedagògica.

- k) Reconeixement com a centres col·laboradors amb les universitats dels centres formadors que participin en el Programa.

- l)** Recursos addicionals, en funció de les disponibilitats pressupostàries.
- m)** Possible accés a un fons per a despeses de funcionament, d'acord amb les necessitats i context del centre, si es disposa del pressupost necessari.
- n)** En la fase d'implementació es poden concretar altres mesures.

Per part del sistema universitari, a més de les ja indicades, s'estudien les actuacions de reconeixement següents per al professorat de secundària implicat en el nou model de pràctiques del MUFPS:

- a)** Convocatòria d'un nombre determinat d'ajuts de matrícula per fer el doctorat en determinats programes de doctorat de l'àmbit de l'educació, adreçada al professorat de secundària.
- b)** Reconeixement del mentor o mentora i accions associades a aquest reconeixement, com per exemple:
 - Accés a una oferta formativa de les universitats amb preus bonificats (ICE, postgraus...).
 - Accés a recursos documentals i de R+D de les universitats.

7. Comissions de seguiment

7.1. Comissió Institucional

S'ha de crear una Comissió Institucional de seguiment, formada pels membres següents:

- Per part de la Secretaria de Polítiques Educatives del Departament d'Educació,
 - el director o directora general d'Innovació, Recerca i Cultura Digital;
 - el director o directora general de Professorat i Personal de Centres Públics.
- Per part de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement,
 - el director o directora general d'Universitats;
 - el secretari o secretària general del Consell Interuniversitari de Catalunya.
- Les funcions de la Comissió Institucional són:
 - Establir els mecanismes necessaris per garantir la participació dels centres formadors i de les universitats en el seguiment i l'avaluació del nou model de pràctiques.
 - Fer el seguiment de la implementació del model de pràctiques acordat i dels plans d'actuació i activitats que se'n deriven.
 - Participar en l'avaluació del model i prendre les decisions de millora que se'n desprenguin.
 - Conèixer els possibles casos d'incompliment de les obligacions i compromisos de les parts i establir mecanismes de correcció en cas d'incompliment.

La Comissió s'ha de reunir com a mínim dos cops l'any, a efectes d'avaluar l'assoliment dels objectius de la col·laboració establerta.

7.2. Comissió Tècnica

S'ha de crear una Comissió Tècnica de seguiment, formada pels membres següents:

- Per part de la Secretaria de Polítiques Educatives del Departament d'Educació,
 - el sub-director o sub-directora general de la Funció Directiva i Lideratge Pedagògic;
 - el sub-director o sub-directora general d'Innovació i Formació;
 - el o la cap del Servei de Formació i Desenvolupament Professional Docent;
 - el sub-director o sub-directora general de la Inspecció d'Educació;
 - representants de les direccions dels centres formadors;

- representants dels mentors de pràctiques dels centres formadors;
- representants dels referents territorials de les pràctiques universitàries en centres educatius;
- representants de les juntes de directors.
- Per part de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement,
 - el sub-director o sub-directora general d'Universitats;
 - representants dels referents de pràctiques de les universitats catalanes;
 - representants dels coordinadors dels pràcticums de les universitats;
 - representants dels tutors de pràctiques de les universitats.
- Les funcions de la Comissió Tècnica són:
 - Participar activament en les avaluacions programades del model de pràctiques.
 - Fer propostes de millora del model de pràctiques, a partir de les avaluacions fetes.
 - Elaborar informes anuals sobre el desenvolupament de les pràctiques universitàries en els centres educatius.

La Comissió Tècnica es reunirà com a mínim dos cops l'any a efectes d'avaluar el desenvolupament del model i proposar millores a la Comissió Institucional.